

les 19

★ 1 Schrijf het stoffelijk bijvoeglijk naamwoord op.

- 1 Sonja en Fatima hebben ruzie om een papieren zakdoek.

Doe het zo: *1 papieren*

- 2 Sonja gebruikt liever haar katoenen zakdoek.
- 3 Er staan gouden letters op geborduurd: Sonja.
- 4 En op één hoekje staat een fluwelen poesje.
- 5 Fatima vindt dat vies en gebruikt nog liever een houten zakdoek, zegt ze.
- 6 Sonja zegt nu dat Fatima een stenen hart heeft.

Dit heb je geleerd

Je hebt geleerd wat stoffelijk bijvoeglijke naamwoorden zijn.

Weet je nog?

Een stoffelijk bijvoeglijk naamwoord zegt van welke stof het zelfstandig naamwoord gemaakt is.

Bijvoorbeeld van hout, zilver, papier, katoen, steen, ijzer of van staal.

Het stoffelijk bijvoeglijk naamwoord eindigt meestal op -en.

De **gouden** koets van de koningin.

De **ijzeren** haak hangt aan de muur.

Het **stalen** kozijn roest niet.

★ 2 Schrijf het bijvoeglijk naamwoord op.
Onderstreep het stoffelijk bijvoeglijk naamwoord.

1 Zij heeft een kartonnen doos ontvangen.

Doe het zo: 1 kartonnen

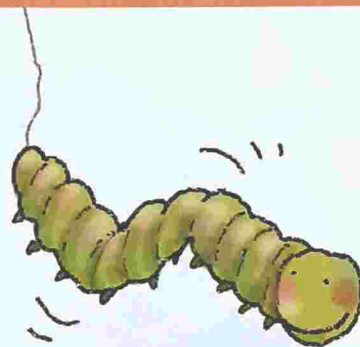
2 Dit is een katje om met fluwelen handschoentjes aan te pakken.

3 Hij gebruikt wel eens lelijke scheldwoorden als hij boos is.

4 In zijn schoenen zitten stalen neuzen.

5 De rups hangt aan een zijden draadje.

6 In de zinnen staan mooie woorden.

★★ 3 Maak zes zinnen. Schrijf in iedere zin een gewoon bijvoeglijk naamwoord én een stoffelijk bijvoeglijk naamwoord.

Doe het zo: 1 *De lange trein dendert over de ijzeren rails.*

glas	groot	brons	dik	mooi	leuk
lang	rails	klein	vies	ijzer	dik
marmmer	gips	wol	diamant	trein	steen

4 Maak zes zinnen. Kies een zelfstandig naamwoord. Bedenk er een gewoon en een stoffelijk bijvoeglijk naamwoord bij.

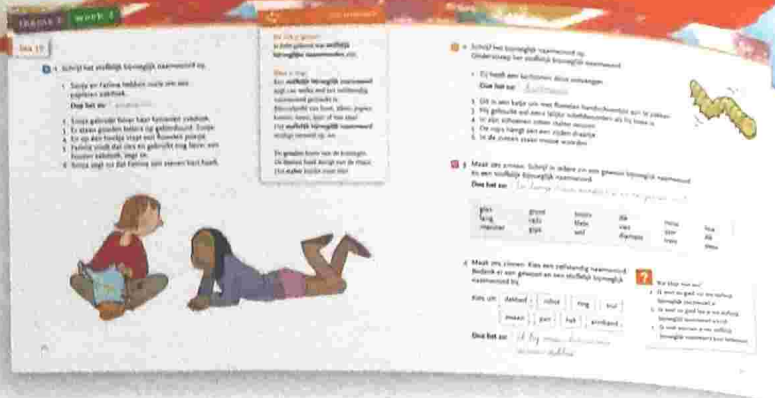
Kies uit: dekbed robot ring trui
zwaan pan hek armband

Doe het zo: 1 *Ik lig onder het warme, donzen dekbed.*

Wat klopt voor jou?

- a Ik weet nu goed wat een stoffelijk bijvoeglijk naamwoord is.
- b Ik weet nu goed hoe je een stoffelijk bijvoeglijk naamwoord schrijft.
- c Ik weet waaraan je een stoffelijk bijvoeglijk naamwoord kunt herkennen.

- ★ 1 1 papieren
- 2 katoenen
- 3 gouden
- 4 fluwelen
- 5 houten
- 6 stenen

- ★ 2 1 kartonnen
- 2 fluwelen
- 3 lelijke
- 4 stalen
- 5 zijden
- 6 mooie

les 15

1 Schrijf het woord op. Kies uit:

- totaal
- tranen
- uren
- zoveel
- kolen
- model
- lokaal
- zomer

Het wordt vast een heel hete zo[ ] .

Dat worden heel veel u[ ] bij het zwembad!

zomer   uren

Ik wil later graag foto-mo[ ] worden.

Ach, jij zegt zo[ ] .

model   zoveel

Er zijn in to[ ] 34 kinderen in onze groep.

Dan zal het lo[ ] wel erg vol zitten!

totaal   lokaal

Au! Ik verbrand mijn vinger aan die hete ko[ ]! Boehoe!

Kom, snel onder de koude kraan. Droog nu je tra[ ] .

kolen   tranen

2 Schrijf het woord in het meervoud.

1 leraar   leraren

2 afspraak   afspraken

3 minuut   minuten

4 lokaal   lokalen

5 telefoon   telefoons

6 verhaal   verhalen

7 zitplaats   zitplaatsen

8 sprinkhaan   sprinkhanen

9 soldaat   soldaten

10 kantoor   kantoren

Dit heb je geleerd

Je hebt geleerd hoe je woorden met een lange klank aan het eind van een klankgroep schrijft.

jager

scharen

Weet je nog?

Verdeel het woord in klankgroepen.

Je hoort aan het eind van de eerste klankgroep een lange klank: aa

Je schrijft één teken: scharen

3 Eén of twee klinkers? Schrijf het woord op.

1 omg[ ]ving	<u>omgeving</u>	7 zeilsch[ ]pen	<u>zeilschepen</u>
2 weegsch[ ]len	<u>weegschalen</u>	8 afspr[ ]ken	<u>afspraken</u>
3 kleurd[ ]zen	<u>kleurdozen</u>	9 pr[ ]testen	<u>protesten</u>
4 l[ ]raren	<u>leraren</u>	10 l[ ]rkrachten	<u>leerkrachten</u>
5 z[ ]lvoetbal	<u>zaalvoetbal</u>	11 str[ ]tt[ ]l	<u>straattaal</u>
6 sch[ ]lboeken	<u>schoolboeken</u>	12 m[ ]dellen	<u>modellen</u>

4 a of aa, e of ee, o of oo, u of uu? Vul de klinkers in. Schrijf daarna het woord op.

1 w <u>oo</u> nwa gen	<u>woonwagen</u>
2 v <u>uu</u> rt <u>o</u> ren	<u>vuurtoren</u>
3 <u>a</u> fspra <u>a</u> ken	<u>afspraken</u>
4 t <u>o</u> ven <u>aa</u> r	<u>tovenaar</u>
5 la <u>ntaa</u> rnp <u>aa</u> l	<u>lantaarnpaal</u>
6 bu <u>uu</u> rma <u>a</u> nnen	<u>buurmannen</u>
7 t <u>o</u> <u>nee</u> lstu <u>kk</u> en	<u>toneelstukken</u>
8 k <u>oo</u> p <u>a</u> vond	<u>koopavond</u>
9 lo <u>oo</u> p <u>vo</u> gel	<u>loopvogel</u>

? Ik kan woorden met een lange klank aan het einde van een klankgroep (als jager en scharen) goed schrijven.

ja   een beetje   nee

even snel

34

blok 4

11 Wat is de helft?

- a 90 **45**
70 **35**
82 **41**
98 **49**

- b 120 **60**
140 **70**
180 **90**
150 **75**

- c 200 **100**
220 **110**
250 **125**
270 **135**

- d 264 **132**
406 **203**
320 **160**
102 **51**

12 Welke 2 sommen in elk rijtje hebben dezelfde uitkomst?

- a 52 + 58 =
53 + 27 =
38 + 32 =
74 + 36 =

- b 8 × 3 =
4 × 6 =
3 × 7 =
5 × 4 =

- c 89 - 27 =
91 - 41 =
76 - 25 =
83 - 32 =

- d 40 : 8 =
36 : 9 =
28 : 7 =
45 : 5 =

13 Wat is het dubbele?

- a 53 **106**
55 **110**
65 **130**
85 **170**

- b 63 **126**
73 **146**
83 **166**
93 **186**

- c 102 **204**
201 **402**
107 **214**
206 **412**

- d 145 **290**
150 **300**
149 **298**
148 **296**

14 Hoe laat is het?

- a Over 5 minuten?
4.15 uur **4.20 uur**
9.25 uur **9.30 uur**
1.45 uur **1.50 uur**
12.55 uur **1.00 uur**

- b 5 minuten vroeger?
5.20 uur **5.15 uur**
12.05 uur **12.00 uur**
7.40 uur **7.35 uur**
9.00 uur **8.55 uur**

- c Over 40 minuten?
3.00 uur **3.40 uur**
10.15 uur **10.55 uur**
5.20 uur **6.00 uur**
11.30 uur **12.10 uur**

15 Maak de sommen.

- a 200 ml + **800** ml = 1 l
450 ml + **550** ml = 1 l
950 ml + **50** ml = 1 l
905 ml + **95** ml = 1 l

- b 500 g + **500** g = 1 kg
250 g + **750** g = 1 kg
630 g + **370** g = 1 kg
899 g + **101** g = 1 kg

- c 50 cm + **50** cm = 1 m
26 cm + **74** cm = 1 m
90 cm + **110** cm = 2 m
75 cm + **125** cm = 2 m

16 Betaal gepast met 3 munten.

- a 15 cent **3 van 5 cent**
45 cent **2 × 20 cent en 1 × 5 cent**
70 cent **1 × 50 cent en 2 × 10 cent**
20 cent **1 × 10 cent en 2 × 5 cent**

- b 130 cent **1 × 1 euro, 1 × 20 cent en 1 × 10 cent**
160 cent **1 × 1 euro, 1 × 50 cent en 1 × 10 cent**
110 cent **1 × 1 euro en 2 × 5 cent**
200 cent **1 × 1 euro en 2 × 50 cent**